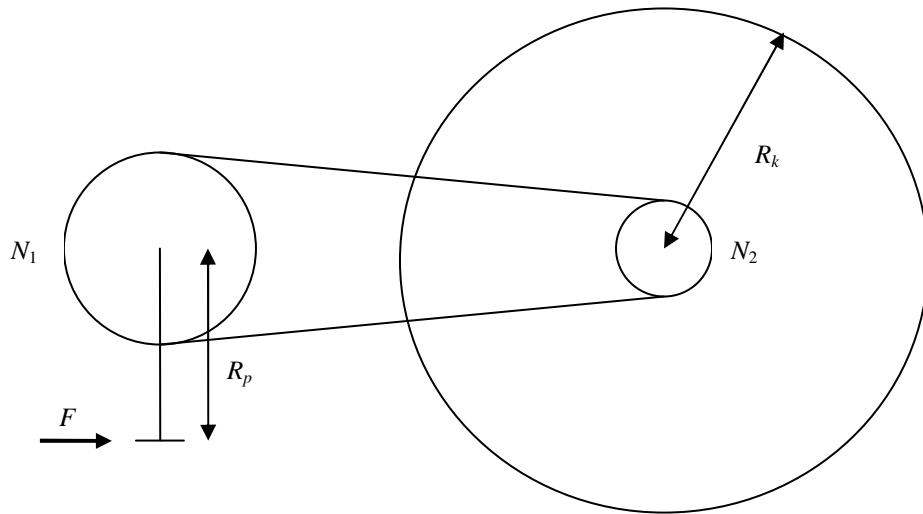

Politechnika Warszawska - Wydział Fizyki
Kuratorium Oświaty w Warszawie

XIX KONKURS FIZYCZNY dla szkół średnich
Finał - 2 marca 2013 r.

Zadanie 1.

W trybie przednim roweru mamy N_1 zębów, a w tylnym N_2 ($N_2 < N_1$). Promień koła roweru R_k , długość ramienia pedału R_p ($R_p < R_k$). Rower podtrzymywany w pozycji pionowej może poruszać się do przodu lub do tyłu; jego pedały znajdują się w najwyższym i najniższym położeniu. Dziewczynka stojąca obok roweru przyłożyła do dolnego pedału poziomą siłę F skierowaną w stronę tylnego koła.

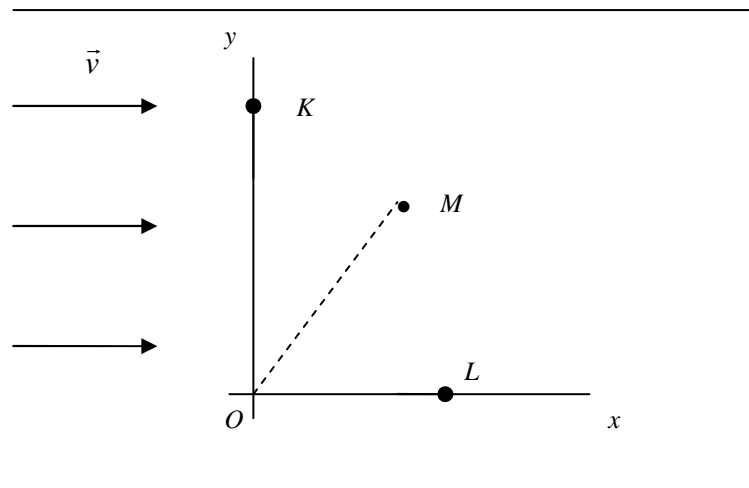
(a) W którą stronę ruszy rower? (b) Jaka jest wartość wypadkowej siły działającej na rower? (c) Czy możliwe jest (choćby teoretycznie) takie dobranie przełożenia N_1/N_2 , by rower ruszył w kierunku przeciwnym? Odp.: (c) $\frac{N_2}{N_1} > \frac{R_k}{R_p}$

Zadanie 2.

Duża asteroida o niejednorodnej budowie jest kulą o (nieznanym) promieniu R . W jej wnętrzu obszar kulisty o promieniu $R/2$ rozciągający się od powierzchni do środka asteroidy wypełniony jest zwartym materiałem skalnym. Pozostałą objętość asteroidy zajmują porowate skały o trzykrotnie mniejszej gęstości ρ . Ekspedycja naukowa w zwartym materiale skalnym wydrążyła szyb sięgający środka

asteroidy. Do szybu upuszczono odłamek skalny. Jak długo będzie spadał? Odp.: $t = \frac{1}{3} \sqrt{\frac{\pi}{G\rho}}$

Zadanie 3.

Prędkość prądu wody w rzece ma wartość v . Motorówka startująca z punktu O i powracająca do tego punktu porusza się z prędkością c względem wody ($c > v$). (i) Wyznaczyć czas płynięcia motorówki T na trasie $O-K-O$ ($OK = d$). (ii) Przyjmując $OL = \frac{d}{\gamma}$ wyznaczyć wartość współczynnika γ tak, by czas na trasie $O-L-O$ wynosił T , tzn. by był taki sam jak na trasie $O-K-O$. (iii) Punkt M ma współrzędne $M\left(\frac{a}{\gamma}, b\right)$, gdzie $a^2 + b^2 = d^2$, a γ jest współczynnikiem wyznaczonym w poleceniu (ii). Jaki jest czas płynięcia motorówki na trasie $O-M-O$? Dane są v , c i d .

Odp.: (i) $T = \frac{2d}{\sqrt{c^2 - v^2}}$; (ii) $\gamma = \frac{1}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$; (iii) T .

Zadanie 4.

Pionowy cylinder o objętości V_0 i polu przekroju poprzecznego A zawiera masę m gazu o temperaturze T_0 pod ciśnieniem atmosferycznym p_0 . Do cylindra upuszczono tłok o masie M . Wyznaczyć maksymalną prędkość tłoka przyjmując, że porusza się on bez tarcia. Ciepła właściwe gazu wynoszą c_p i c_v . Przyjąć oznaczenia $\gamma = \frac{c_p}{c_v}$; $\alpha = 1 + \frac{Mg}{p_0 A}$. Nie ma wymiany ciepła pomiędzy gazem a

cylindrem i tłokiem. Odp.: $v_{\max} = \left[2V_0 \left(1 - \alpha^{\frac{1}{\gamma}} \right) \left(\frac{g}{A} + \frac{p_0}{M} \right) - 2c_v \frac{m}{M} T_0 \left(\alpha^{\frac{1}{\gamma} - 1} - 1 \right) \right]^{\frac{1}{2}}$

Zadanie 5.

Metalowy walec obraca się z prędkością kątową ω wokół osi symetrii. Walec znajduje się w jednorodnym polu magnetycznym o wektorze indukcji $\vec{B}$ równoległym do jego osi.

(a) Wyznaczyć natężenie pola elektrycznego wewnątrz walca w odległości r od osi.

(b) Wyznaczyć gęstość ładunku wewnątrz walca.

Odp.: (b) $\rho_+ = 2\varepsilon_0 \omega \left(\frac{m\omega}{e} \pm B \right)$; $\rho_- = 2\varepsilon_0 \omega \left(B - \frac{m\omega}{e} \right)$.

Uwaga: W rozwiązaniach zadań należy przyjąć powszechnie znane stałe fizyczne (np.: g , R , ε_0 itp.) za dane.